

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 1. Quid sit Ecclesia, & quæ eius proprietates

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

forum nuntium, qui cum veniet, certiorum faciet de omnibus, quæ tibi acciderunt: non tamen ad veritatem huius propositionis requiritur, ut cum primùm nuntius pervenerit, omnia quæ tibi acciderunt, narret: sufficit si paulatim amico manifestat, sic in præfenti.

Secundò & probabilius respondeo negando antecedens, & ad probationem dico, Petrum non fuisse instructum legales ceremonias necessarias non esse, sed fuisse instructum, qua ratione se à Iudæis illum oppugnantibus defenderet. Item fuisse instructum in particulari, quos debet tunc admittere, quidve illa visio significaret. Nam licet clarè cognovisset circumcissionem necessariam non esse, & legales ceremonias iam non obligate: omnesque Gentiles ad fidem admitti posse: at necesse poterat, an hic, & nunc admittendi essent ob scandalum pusillorum, à qua dubitatione liberatur visio illa. Neque obstant huic expositioni illa verba Petri, *In veritate comperi, quod non sit personarum acceptor Deus*, &c. quasi ante illam visionem non competisset acceptare Deum Gentem, sicut & Iudæos; competum enim habebat; sed non ex illo facto: sicut Deus Abraham volens sacrificare Isaac dixit: *Nunc cognovi, quod timeas Dominum*, quia ex illo facto cognoverat, etiamsi aliunde cognitum haberet. Quòd verò Apostolici non ausi fuerint Gentibus prædicare, non probat intellexisse Gentes excludi à susceptione Baptismi, sed ad summum probat non iudicasse illo tempore esse conueniens illis fidem manifestare, quòd multis rationibus id iudicare poterant. Ad illud verò de contentione Apostolorum super circumcissionem ferè omnes Pontifices ex Græcis testantur fuisse simulatam contentionem, ut omnes illi, qui legalium observationem prædicabant, obmutescerent, videntes Petrum sententiam Pauli acquiescere, & quasi delictum suum recognoscere, in præfensione à se habita de observatione circumcissionis.

PUNCTUM V.

An obiectum fidei indigeat Ecclesia propositione, & quam efficaciam, & auctoritatem habeat Ecclesia in obiecto fidei proponendo.

GRAUissima est hæc difficultas, idèoque per partes examinanda est, sed non ita late, ac multi recentiores.

S. I.

Quid sit Ecclesia, & quæ eius proprietates.

- 1 *Variis modis Ecclesia sumitur latè, & strictè. Quid utrumque.*
- 2 *Catechumeni non sunt propriè Ecclesie membra, bene tamen hæretici, excommunicati, & peccatores baptizati.*
- 3 *Proprietates Ecclesie sunt septem. Et explicantur.*
- 4 *Congregatio fidelium Romano Pontifici obediens est vera Ecclesia.*

PREmitenda est cognitio Ecclesie, antequam eius auctoritatem inuestigemus. Ecclesia ergo variis modis sumitur. Primò vniuersalissimè pro qualibet collectione Deum venerante, vti sumitur ab Apostol. ad Ephes. 1. & 5. cap. comprehendente collectionem hominum, & Angelorum, & viatores, & beatos. Secundo modo pressius sumitur pro congregatione fidelium, seu qui fidem in Deum profitentur. Et hoc modo eadem est Ecclesia, quæ fuit ab initio mundi, & quæ modò est: sed quia hæc professio fidei dicitur modè habetur post Christi aduentum, ac antea, idèo Ecclesia post Christi aduentum definitur, ut sit congregatio fidelium seu eorum, qui fidem Dei sub speciali sacramentorum signo, & sub eodem capite profitentur. Constat hæc definitio ex capite Ecclesie, distinct. 1. & cap. firmiter, de summa Trinitate, & fide Catholica, & tradit alios referens Bannes 1. 2. q. 1. art. 10. in comment. circa princ. Valent. disp. 1. q. 1. p. 7. q. 4. §. 14.

2 Ex hac definitione fit primò Catechumenos, etsi fidem firmatam habeant, non tamen esse propriè Ecclesie membra, quia non profitentur fidem sub speciali sacramentorum signo, esto sint quoad meritum Ecclesie membra; merentur enim salutem, sicuti si intra Ecclesiam residerent. Secundo fit hæreticos & esse intra Ecclesiam, & extra Ecclesiam. Sunt intra Ecclesiam, quatenus sub speciali sacramentorum signo fidem aliquando professi sunt, & ratione illius professionis Ecclesia potest illos punire, & coercere. Sunt tamen extra Ecclesiam, tum quia sunt extra vniuersionem inuisibilem cum Christo: tum quia reiciunt fidem, in qua reliqui fideles conueniunt: tum quia Ecclesia illos eicit à se, ut membra trita, & reliquo corpori damnosa. Tertio fit peccatores, & reprobos baptizatos ad Ecclesiam pertinere, &

illius membra esse, iuxta illud Matth. 13. vbi Ecclesia nomine regni cælestis comparatur (sagenæ missæ in mare ex omni genere piscium congreganti, habentique bonos, & malos. Comparatur etiam decem virginibus, fatuis, & prudentibus. Item atzæ habenti triticum, & palcas, & domus, in qua sunt vasa in honorem, & alia in contumeliam). Et ratio est manifesta: nam peccatores baptizati profitentur fidem eodem signo Baptismi, & aliorum sacramentorum, ac prædestinati. Neque in his video esse inter Catholicos controuersiam. Quarto fit excommunicatos ad Ecclesiam pertinere, & illius membra esse: tum quia esse possunt membra viua, & Christo Domino inuisibiliter vnita per charitatem, si contriti, & penitentes existant: tum quia non deserunt fidem, sed solum excluduntur à participatione communi orationum, & iustagiorum Ecclesie.

3 Proprietates huius Ecclesie ad numerum septenarium reduci possunt, ut ex doctrina omnium Catholicorum constat: hæc sunt, quòd sit vna, sancta, Catholica, Apostolica, vniuersalis, ab Spiritu sancto gubernata, & extra quam salus esse non potest. Dicitur vna, quia est ab vno principio, scilicet Deo vocata: & ad vnum finem, nempe vitam æternam, & per vna media, qualia sunt sacramenta: & sub vno capite, & pastore Christo, eiusque vicario. Secundo est sancta, tum quia plures sanctos habet, etsi omnes, quos habet, sancti non sint. Tum quia eius caput præcipuum, sanctum est: scilicet Christus, Patrique vicarius, quatenus talis est; tum quia sanguine Christi sanctissimi est decorata, multiplicibique charitatum donis ornata, & in diuinum cultum spiritualibus præceptis, institutis, & sacramentis dedicata est: ita ut verum sit omnes illius partes sanctissimum cultum profiteri, etiamsi vitæ sanctitatem non profiterentur: ac denique, quia vocat nos omnes, ut sobrietate, & iustè, & pie viuamus in hoc sæculo. Tertia est Catholica, id est, vniuersalis, tum ratione fidelium, qui eius membra sunt, recipit enim omnes, qui salutem velint consequi, siue Iudæus, siue Græcus, siue seruus, siue liber, siue masculus, siue femina: tum ratione loci, quia ad omnem locum extenditur, iuxta illud: *In omnem terram exiit sonus eorum*. Tum ratione temporis, quia vsque ad finem mundi sine interruptione duratura est, sicut etiam ab initio aliqua Dei Ecclesia fuit. Neque obstat in passione Christi Apostolos scandalum passos esse; Matth. 16. quia non obinde sequitur dereliquisse fidem, sed solum expediri illam non manifestasse. Neque obstat etiam in fine mundi ob persecutionem Antichristi dixisse Christum Dominum Luca 18. *Putatis filius hominis veniens inuenire fidem in terra?* quia inde non sequitur aliud nisi in paucis esse fidem inueniendam, ut rectè Diuus Augustinus lib. de vniuersitate Ecclesie, c. 13. Tum denique vniuersalis dicitur ratione doctrinæ, quæ vniuersaliter vera est, nullumque errorem continet, neque continere potest. Quarta est Apostolica, tum quia ab Apostolis habuit initium, & ab illis per orbem terrarum propagata est: tum quia eorum doctrinam, & traditiones sequitur: tum quia eorum martyrio, & sanguine decorata est. Quinta est vniuersalis, id est, vniuersalis cognoscibilis; cognoscitur enim potest euidenter esse in mundo aliquem hominum cæcum, ita Deum colentem, ut merito vniuersalique debeat, etsi obicitur, & inuidenter, ac firma fide cognoscere esse veram Ecclesiam: quare euidentia non est an talis cæcus, & hominum congregatio rectè colat Deum; hæc enim euidentia pugnat cum illo articulo fidei. *Credo Ecclesiam sanctam Catholicam*. Sed euidentia est adesse in mundo talem cæcum, & congregationem, ut merito vniuersalique debeat de illo credere fide diuina Deum rectè colere. Sexta proprietates est assistentia diuini spiritus, ob quam nec fallere, nec falli potest. Est enim Ecclesia, ut ait Apostolus 1. ad Timotheum 3. columna, atque firmamentum veritatis, à quo firmamento excludi debet omnis error, & igneantia etiam inculpabilis. Aliàs non esset certa regula, si aliquando falli, aut fallere possit. Ex qua proprietate sequitur pastores, & Doctores omnes errare non posse, tum quia si hi possent errare, diceretur absolute Ecclesiam errare posse; quia cum hi sint præcipua Ecclesie membra, ab illis Ecclesia denominanda est, iuxta doctrinam Aristot. libro 9. ethicorum, capite 9. Tum quia ex doctrina Apostol. ad Ephes. 4. hi dati sunt à Christo Domino, ut reliquos fideles doceant, ne circumferantur omnino doctrinæ. Requiritur ergo, ut summitter, & infallibiliter veritatem cognoscant, & doceant. Tum denique, quia si hi omnes errarent, totam Ecclesiam eorum error inficeret: quia reliqui fideles tenerentur superioribus viris, & Doctoribus obedire, iuxta illud Matth. 23. *Super cathedram Moysis sederunt Scribæ & Pharisei; omnia ergo quæcumque dixerint vobis, seruate, & facite*. Sed dices: Assistentia Spiritus sancti Petro tantum, eiusque successoribus promissa est, iuxta illud, *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & illud. Ego pro te rogabo: Petre, ut non deficiat fides tua. Ergo non est promissa reliquis Doctoribus, & magistris. Ergo hi errare possunt.*

Respondeo, cum dicimus, omnes pastores, & magistros errare non posse, Pontificem, seu summum pastorem, & magistrum non excludimus. Si autem ut distinctos à summo Pontifice illos sumamus; etsi de fide non sit, non posse errare: ac est theologicè certum nunquam erraturos, quia hoc pertinet ad specialem Dei prouidentiam, qua Ecclesiam regit, & gubernet

gubernat. Ultima proprietates Ecclesiarum esse esse viam salutis, neque enim extra Ecclesiam salus esse potest : quia ratione D. Petrus I. epist. cap. 3. cum cum arca Noë comparavit. Ratio autem est manifestissima quia nemo potest salutem consequi, nisi cui Christi membrum fuerit, & cum illo per fidem, & charitatem unius : sed qui est voluntarie extra Ecclesiam, non unius Christo ; sed potius ad Christum separatur. Ergo salutem consequi non potest, sed erit tanquam palme extra vitem, qui solum igni defertur. De his autem proprietatibus videndus est Cardinalis Turrecremata in illo fati tradito lib. suæ summæ de Ecclesia, à princ. lib. 1. & Melchior Cano lib. 3. c. 4. de locu. V. Valden. lib. 2. de doctrina fidei Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. Valent. disp. 1. q. 1. p. 7. a. §. 16. & alij relati ab eisdem.

4 Sed iniquis, an hæc proprietates soli congregationi obedienti Romano Pontifici pro tempore existenti conveniant, ipsaque sola vera Ecclesia sit ?

Respondio de fide esse solam congregationem Romano Pontifici pro tempore existenti obedientem veram Ecclesiam esse, hæbereque omnes supradictas proprietates : quod probari facile potest, discutendo breviter per singula. Est enim una, quia ab uno, scilicet Christo, Deo, & homine, & sub vno capite, & in vna fide nempe gloriæ, & sub certis medijs, præceptis, sacramentis, & sacris fidei instituta est. Secundo est una, quia plures Sanctos continet, & quia Sanctos efficit, & quia habet sacramenta, & media ad salutem sanctissima. Tertio est Catholica, siquidem per omnes tempus idem docet, & docetur, iuxta illud Apost. 2. ad Corinth. 1. Fidelis Deus, quia sermo veritas, qui fuit apud vos, non est in illo, est, & non, sed est in illo, fuit, quasi dicere non est in illo inconstantia vna, aut mutatio ; sed firmiter idem perseverat, vt pote fundatam super firmam petram, aduersus quam portæ inferi non præualebunt. Est etiam Catholica ; quia omnes quotquot volunt Christo vni, in se recipi, neminem excludens. Quarto est Apostolica, quia sequitur doctrinam Apostolorum, etiam si typis mandata non sit. Quinto est visibilis, quia visibiliter apparet esse congregationem, quam merito credere fide diuina debemus colere Deum, & quia sub visibilibus sacramentis, & visibili cultu est instituta. Secundo habet hæc congregatio sub Romano Pontifice militans diuini Spiritus assistentiam, & protectionem ; quod non leuiter colligitur ex eo, quod semper eadem perseverat, nec circumferretur vno doctrinæ. Ex quibus tanquam concluditur esse viam vnicam salutis, quæ omnia scilicet hæreticorum conuenient nullo modo possunt, sed solum Ecclesie Romanæ, vt expenditur facillè poterit, & late, & eruditè prosequitur Valent. disp. 1. q. 1. p. 7. a. §. 20.

S. II.

An Romanus Pontifex regula sit infallibilis veritatis, ita vt errare nullo modo possit in rebus fidei proponendis.

- 1 In Ecclesia necessario constituenda est regula infallibilis.
- 2 Hæc regula non est sola sacra Scriptura.
- 3 Petrus & eius successores, composuerunt regimen Ecclesie.
- 4 Hæc regula infallibilis in nullo alio præter Romanum Pontificem reſidet.
- 5 An errare possit in articulis fidei proponendis ? Proponuntur rationes dubitandi.
- 6 Statuitur conclusio de fide Pontificem errare non posse.
- 7 Satisfit contrarius numero 5, adductis, specialiter primo argumento.
- 8 Satisfit secundo argumento, & examinatur an hunc numero Pontificem sit de fide esse verum Pontificem ? Qui negent, & qua ratione probent.
- 9 Non solum certitudine morali, sed certitudine fidei tenendum est hunc esse verum Pontificem ; postquam vniuersalis Ecclesia aliquid de fide credendum proponit.
- 10 De Pontifice ab vniuersali Ecclesia recepto, an equam veritatem aliquam definiat, sen an equam aliquid statuatur ad veram Ecclesie institutionem : probabilis conſectio de fide esse, esse verum Pontificem.
- 11 Explicatur differentia inter hæc propositionem, Non est de fide verum, VIII. esse verum Pontificem, & illam, Verbanus VIII. non est verus Pontifex.
- 12 Satisfit tertio argumento num. 5, adducto, & explicatur diligentia, quam Pontifex facere debet ad veritates fidei proponendas.
- 13 Reliquis argumentis supradictis n. 5, adductis fit satis.

Præmittendum est dari in Ecclesia aliquam regulam infallibilem veritatis, quæque doctrinam credendam fidelibus proponat, sedetque fidei contouersias ; hoc enim ad diuinam præuidentiam maxime pertinet : cum enim nemo sit, qui res fidei suo ingenio assequi possit, & dubitationes suborientes vniuersis propriis vincere ; necessarium erat aliquod medium, quo hæc omnia superari possent. Aliis Deus non satis de me- Ferd. de Castro Sarr, Mors. Pars I.

diis necessariis hominibus prouideret : & imperans res fidei certò, & indubitante credere, impossibilia imperaret, quod est nimis absurdum.

2 Secundo præmittendum est, hanc regulam infallibilem, quæque quæstiones circa fidem dirimat, non esse solam sacram scripturam : tum quia circa sacram Scripturam solet esse contouersia, an scilicet hæc Scriptura sit canonica, vel non ? Ergo ex ipa sola hæc contouersia definiti non potest. Tum quia regula infallibilis, quæque quæstiones suborientes valet dirimere, debet esse omnibus nota, qualis tamen non est Scriptura sacra, eius enim sensus non facile ab omnibus percipitur : & conſter manifestè, ex eo quod scilicet hæretici eadem verba nunc sic, nunc alio modo intelligunt.

3 Tertio præmittendum est Petro, & eius successoribus commississe Christum regimen vniuersale Ecclesie illis verbis, Tu es Petrus, & super hæc petram edificabo Ecclesiam meam : & tibi dabo claves regni caelorum, &c. quod luculenter, & eruditè satis probat Valent. 2. 2. disp. 1. q. 1. punct. 7. à §. 28. c. 36. Neque pro solo Petro hæc verba dicta sunt, sed pro omnibus illius successoribus ; succedunt autem omnes Romani Pontifices legitime electi ; vt ex vno natus Ecclesie vique in præsentem diem facillè probari potest ; & eruditè probat Sanderus lib. 7. de visibili Ecclesia monarchia. Turrecremata lib. 2. de Ecclesia, c. 36. & segg. Valent. disp. 1. q. 1. punct. 7. de fide, §. 37. & licet Domin. Sot. in 4. sent. disp. 2. q. 2. art. 5. vñum sit hunc successorem Petri non esse ex diuina institutione Romanum Pontificem, sed esse posse Toletanum, vel Hispanensem, vel nullius diocesis, eo quod verba Christi tradentis potestatem Petro non tam sedem determinauerit. At certissimum est ex diuina institutione, traditione manifestata successorem Petri esse etiam Romæ Episcopum, quod copiosè & luculenter probat Val. 2. 2. disp. 1. p. 7. §. 38.

4 Quarto præmittendum est hanc regulam infallibilem veritatis in nullo alio reſidere, nisi in Romano Pontifice ; quia cum in aliquo reſidere debeat, nullus apparet qui is sit, nisi Petri successor quia nemini alteri dictum est nisi Petro, & eius successoribus ; Et super hæc petram edificabo Ecclesiam meam ; ego rogabo pro te vt non deficiat fides tua. Item pascet oves meas. Ergo es Christi autoritate successor Petri autoritatem habet pascendi fideles omnes infallibilis doctrina, tum ad fidem, tum ad mores pertinet, his præmissis.

5 Difficultas ergo est, an aliquando errare possit in fidei articulis proponendis ?

Ratio difficultatis est prima, quia videtur stare posse aliquem eligi, & haberi summum Pontificem à tota Ecclesia, qui tamen verè non sit : sed tunc si definiat aliquam veritatem, non infallibiliter definit. Ergo errare potest Pontifex in fidei articulis proponendis. Conſequentia est legitima, minor videtur nota ; quia cætenus Pontifex veritatem aliquam fidelibus credendam infallibiliter proponit, quatenus Spiritus sanctus ei assistit : sed assistentia Spiritus sancti Petro, & vero eius successoris est promissa, non autem simulato, & ficto. Ergo. Maior verò propositio, scilicet, quod possit eligi, & haberi aliquis tanquam summus Pontifex, qui tamen verè non sit, probatur primo, potest namque ipse esse hæreticus, qualis refertur fuisse Anastasius, capite Anastasius, 19. dist. & Honorius, prope refertur in Concilio Constantinopolitano VI. act. 13. c. 18. sed cum in hæretism incidit, ipso iure amittit autoritatem, & definit esse vicarius Christi, & Petri successor ; vt tradit Turrecremata in iuris Ecclesie, lib. 2. cap. 1. 2. ad 7. argum. c. lib. 4. p. 2. cap. 18. Driedo de libertate Christiana, c. 14. Simanc. cap. 29. de Catholice, inſtr. & Canonice communitate : vt constat ex his, quæ adducit Iacobus, lib. 3. de concord. a. 2. Secundo potest eligi non ordinatus, vel non baptizatus, vel cum alio defectu electionem annullante, qualiter videtur habuisse Martinus V. electus in Concilio Constantiensi ; siquidem non fuit electus iuxta formam præscriptam pro electione Summi Pontificis.

Secunda ratio difficultatis est, quia saltem non est de fide hunc Pontificem electum verum esse Petri successorem : siquidem non est de fide certum, esse baptizatum, aut nullum in eius electione defectum substantialem habitum esse. Ergo non poterat esse de fide certum, errare non posse, quia impotentia errandi annexa est, (vt dixi) verò Christi vicario, non simulato. Et confirmari potest exemplo Eucharistie ; licet enim de fide sit in hostia ritè consecrata adesse corpus Christi ; non tamen de fide est in hac numero hostia adesse : quia non est de fide contentum esse sacerdotem baptizatum, habentemque intentionem consecrandi ; solum enim id creditur morali certitudine. Ergo similiter esto verum sit, & de fide certum, eorum Christi vicarium, & Petri successorem errare non posse in rebus fidei proponendis : ac non videtur esse de fide certum, hunc numero errare non posse ; quia non videtur esse de fide certum, esse verum Pontificem.

Tertia, vt Pontifex veritatem aliquam fidelibus credendam proponat, indiget consilio, & inquisitione, & Doctorum disputatione, quod satis confirmat vñus congregandi Concilia : sed in his potest esse negligens, & temerarius. Ergo potest tunc errare.

Quarta, Pontifex si hæreticus sit, potest velle Ecclesiam

DE
ASTRO
DALAN
TOM.
IIII
LVI